

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ „Старобільський фаховий коледж
Державного закладу „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

Затверджую

Голова Приймальної комісії

[Signature] Олена КРУТЬКО

06.05.2023 р. № 8-ЗД

Програма проведення усної співбесіди з української мови

**для здобуття освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра для вступників:**

на основі базової середньої освіти (9 класів);

на основі повної загальної (профільної) середньої освіти (11 класів);

на основі освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника;

за спеціальностями:

012 „Дошкільна освіта”

013 „Початкова освіта (мова та література англійська)”

029 „Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”

Погоджено

Протокол засідання

педагогічної ради

26.04.2023 № 9

м. Полтава – 2023

ВСТУП

Відповідно до Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти в 2023 році затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2023 року за № 277 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 28 березня 2023 р. за № 518/39574, **усна співбесіда** (далі УС) – форма вступного випробування, яка передбачає очне або дистанційне (за рішенням закладу освіти) оцінювання підготовленості (оцінювання знань, умінь та навичок) вступника з одного або двох предметів, за результатами якої виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100-200 (з кроком в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Співбесіду проводить комісія, склад якої затверджується наказом директора і яка комплектується з викладачів циклової комісії коледжу. Керівництво роботою комісії для проведення усної співбесіди здійснюється головою комісії.

Усна співбесіда проводиться за білетами, складеними відповідно до навчальних програм з української мови для закладів базової середньої освіти, повної загальної середньої освіти та чинної Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ З ІУС

Назва розділу, теми	Знання змісту мовних понять, термінів, мовних явищ і закономірностей
Фонетика Графіка	Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у-в, і-й
Лексикологія Фразеологія	Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми).

	Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.
Морфологія. Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неіс-тоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви -а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові
Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми).

Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості, складні й складені. Типи відмінювання кількісних числівників: 1) <i>один, одна;</i> 2) <i>два, три, чотири;</i> 3) від <i>п'яти</i> до <i>двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят;</i> 4) <i>сорок, дев'яносто, сто;</i> 5) <i>двісті – дев'ятсот;</i> 6) <i>нуль, тисяча, мільйон, мільярд;</i> 7) збірні; 8) дробові. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання
Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників
Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані

	(дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот
--	--

Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Написання прислівників разом і з дефісом
Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясу-вальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені) Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні
Вигук	Вигук як частина мови. Значення вигуків
Синтаксис Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за

	емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання)
Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета
Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин
Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)
Речення з однорідними членами, відокремленими	Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями,

членами, звертанням	реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Розділові знаки в реченні з однорідними членами
Складне речення	Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація й сполучники або сполучні слова; 2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення
Складносурядне речення	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні
Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові)
Безсполучникове складне речення	Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями:

	1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні
Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку
Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог
Стилістика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції
Орфоепія	Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків: 1) [дж], [дз], [дз']; 2) [г]; 3) [ж], [ч], [ш], [дж]; 4) груп приголосних (уподібнення, спрощення); 5) м'яких приголосних; 6) подовжених приголосних. Вимова слів з апострофом

Орфографія	Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо, ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків)
------------	--

СТРУКТУРА ІУС

Завдання для усної співбесіди розроблено у вигляді білетів.

Співбесіда проходить в усній формі протягом 20-30 хвилин. Вступник після попередньої підготовки, на яку відведено 10-15 хвилин, надає відповіді на завдання білета.

Кожен білет складається з 3-х завдань:

1. Завдання з мовознавчим аналізом слів, що може включати в себе фонетичний (співвідношення кількості букв і звуків, особливості фонетичного оформлення), орфографічний (правопис слів), лексичний (значення слова, синонімія, омонімія, антонімія, особливості лексики за походженням і вживанням) аналіз компонентів (3 бали).

2. Завдання із мовознавчим аналізом речення, що передбачає морфологічний (граматика частин мови) або синтаксичний аналіз (визначення членів речення, типів речення за різними класифікаціями) (3 бали).

3. Власне висловлювання, у якому вступник має викласти свою думку щодо проблемного питання, демонструючи рівень практичного володіння українською мовою, уміння структуровано й логічно формулювати думки, аргументувати свою позицію, ілюструвати її прикладами (6 балів).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІУС

Усна співбесіда з української мови зі оцінюється за 12-бальною системою. Оцінка переводиться за шкалою 100-200 балів, відповідно до таблиці переведення балів (додаток 1).

Максимальна оцінка становить 200 балів.

Під час випробування комісія фіксує правильність відповідей у протоколі, який підписується її головою та членами і зберігається в особовій справі вступника.

Змістові блоки вступного випробування:

1. Завдання з мовознавчим аналізом переліку слів (3 бали):

- завдання на фонетику – 1 бал,
- завдання на знання лексики й фразеології – 1 бал,
- завдання з орфографії – 1 бал.

2. Завдання із мовознавчим аналізом речення (3 бали):

- завдання на граматику – 1 бал,
- завдання з визначення членів речення – 1 бал,
- завдання на тип речення – 1 бал;

3. Власне висловлювання (6 балів):

- логіка викладу – 2 бали,
- грамотність мовлення та стилістика – 2 бали,
- структурна повнота (вступ, основна частина, висновок) – 2 бали.

Зразок

Білет № 1

1. Завдання з мовознавчим аналізом переліку слів.

- а) Назвіть букви і звуки та порівняйте їх кількість у слові *знущаєшся*.
- б) Підберіть синонімічний ряд до слова *кричати*.
- в) Поясніть написання слова *моркв(?)яний*.

2. Прочитайте речення: *На білу гречку впали роси, веселі бджоли одгули, замовкло поле стоголосе в обіймах золотої мли.* Визначте:

- а) головні члени речення;
- б) якими частинами мови є виділені слова.
- в) Охарактеризуйте речення за кількістю граматичних основ (просте, складне) та видом (якщо просте - односкладне чи двоскладне, якщо складне - складносурядне, складнопідрядне, безсполучникове, з різними видами зв'язку).

3. Дайте усну обґрунтовану відповідь на питання (8-10 речень): *Що я найбільше ціную в людях?*

Таблиця переведення оцінки за 12-бальною системою в 200-бальну

1	100		4	120		8	160
1,1	100		4,1	121		8,1	161
1,2	100		4,2	122		8,2	162
1,3	100		4,3	123		8,3	163
1,4	100		4,4	124		8,4	164
1,5	100		4,5	125		8,5	165
1,6	100		4,6	126		8,6	166
1,7	100		4,7	127		8,7	167
1,8	100		4,8	128		8,8	168
1,9	100		4,9	129		8,9	169
2	100		5	130		9	170
2,1	101		5,1	131		9,1	171
2,2	102		5,2	132		9,2	172
2,3	103		5,3	133		9,3	173
2,4	104		5,4	134		9,4	174
2,5	105		5,5	135		9,5	175
2,6	106		5,6	136		9,6	176
2,7	107		5,7	137		9,7	177
2,8	108		5,8	138		9,8	178
2,9	109		5,9	139		9,9	179
3	110		6	140		10	180

3,1	111		6,1	141		10,1	181
3,2	112		6,2	142		10,2	182
3,3	113		6,3	143		10,3	183
3,4	114		6,4	144		10,4	184
3,5	115		6,5	145		10,5	185
3,6	116		6,6	146		10,6	186
3,7	117		6,7	147		10,7	187
3,8	118		6,8	148		10,8	188
3,9	119		6,9	149		10,9	189
			7	150		11	190
			7,1	151		11,1	191
			7,2	152		11,2	192
			7,3	153		11,3	193
			7,4	154		11,4	194
			7,5	155		11,5	195
			7,6	156		11,6	196
			7,7	157		11,7	197
			7,8	158		11,8	198
			7,9	159		11,9	199
						12	200